

Seznam zdrojů

Archivní prameny

Národní archiv České republiky:

- f. 02/1 (předsednictvo ÚV KSČ)
- f. 02/4 (sekretariát ÚV KSČ)
- f. Gustáv Husák – kancelář
- f. Výbor pro řízení stranické práce v ČSR
- Zápisy ze zasedání pléna ÚV

Stiftung Archiv der Parteien und Massenorganisationen der DDR im Bundesarchiv, Berlin:

- DY30 Abteilung für Kaderfragen
- Abteilung Internationale Verbindungen
- Büro Axen
- Büro Hager
- Büro Honecker
- Büro Krenz
- Politbüro
- Zentralkomitee
- DC20 Ministerrat

Literatura, články, publikované dokumenty

- ALMOND, Gabriel A.: Communism and Political Culture Theory. In: *Comparative Politics*, roč. 15, č. 2 (1983), s. 127–138.
- ARENDT, Hannah: *Původ totalitarismu I–III*. Praha, Oikoymenh 1996.

- BARBER, Benjamin R.: Conceptual Foundations of Totalitarianism. In: FRIEDRICH, Carl J. – CURTIS, Michael – BARBER, Benjamin R.: *Totalitarianism in Perspective: Three Views*. New York, Praeger 1969, s. 3–52.
- BLACK, Cyril E.: Soviet Society: A Comparative View. In: KASSOF, Allen (ed.): *Prospects for Soviet Society*. London, Pall Mall Press 1968, s. 14–53.
- BLEHOVÁ, Beata: *Der Fall des Kommunismus in der Tschechoslowakei*. Wien, Lit 2006.
- BROSZAT, Martin – WEBER, Hermann: *SBZ-Handbuch. Staatliche Verwaltungen, Parteien, gesellschaftliche Organisationen und ihre Führungskräfte in der Sowjetischen Besatzungszone Deutschlands 1945–1949*. 2. vyd. München, Oldenbourg 1993.
- BROWN, Archie: Pluralistic Trends in Czechoslovakia. In: *Soviet Studies*, roč. 17, č. 4 (1966), s. 453–472.
- BROWN, Archie: *Soviet Politics and Political Science*. London, Macmillan 1974.
- BROWN, Archie: Power and Policy in a Time of Leadership Transition. In: BROWN, Archie (ed.): *Political Leadership in the Soviet Union*. London, The Macmillan Press 1989, s. 163–217.
- BROWN, Archie: *The Gorbachev Factor*. Oxford, Oxford University Press 1996.
- BROWN, Archie: *Seven Years That Changed the World: Perestroika in Perspektive*. Oxford, Oxford University Press 2007.
- BROWN, Archie: *Vzestup a pád komunismu*. Brno, Jota 2011.
- BROWN, Archie: Introduction. In: BROWN, Archie – GRAY, Jack: *Political Culture and Political Change in Communist States*. London, Basingstoke, The Macmillan Press 1977, s. 1–24.
- BROWN, Archie: The Rise of Non-Leninist Thinking about the Political System. In: BROWN, Archie: *The Demise of Marxism-Leninism in Russia*. New York, Palgrave Macmillan 2004.
- BRZEZINSKI, Zbigniew: Totalitarianism and Rationality. In: *American Political Science Review*, roč. 50, č. 3 (1956), s. 751–763.
- BRZEZINSKI, Zbigniew: *Between Two Ages: America's Role in the Technetronic Era*. New York, The Viking Press 1970.
- BRZEZINSKI, Zbigniew – HUNTINGTON Samuel P.: *Political Power: USA/USSR*. Harmondsworth, Penguin Books 1978.

- BUNCE, Valerie: The Political Economy of the Brezhnev Era: The Rise and Fall of Corporatism. In: *British Journal of Political Science*, roč. 13, č. 2 (1983), s. 129–158.
- BUNCE, Valerie – ECHOLS, John M.: Power and Policy in Communist Systems: The Problem of „Incrementalism“. In: *The Journal of Politics*, roč. 40, č. 4 (1978), s. 911–932.
- BUNCE, Valerie – ECHOLS, John M.: From Soviet Studies to Comparative Politics: The Unfinished Revolution. In: *Soviet Studies*, roč. 31, č. 1 (1979), s. 43–55.
- DURMAN, Karel: *Útěk od praporů: Kreml a krize impéria 1964–1991*. Praha, Karolinum 1998.
- COHEN, Stephen F.: The Friends and Foes of Change: Reformism and Conservatism in the Soviet Union. In: *Slavic Review*, roč. 38, č. 2 (1979), s. 187–202.
- COHEN, Stephen F.: Was the Soviet System Reformable? In: *Slavic Review*, roč. 63, č. 3 (2004), s. 459–488.
- Dokumente zur Geschichte der SED: Band 3*. 2. vyd. Berlin, Dietz Verlag 1988.
- DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra – KUNC, Jiří: *O přechodech k demokracii*. Praha, Sociologické nakladatelství 1994.
- EASTON, David: *A Framework for Political Analysis*. London, Prentice-Hall 1965.
- EASTON, David: Theoretical Approaches to Political Support. In: *Canadian Journal of Political Science*, roč. 9, č. 3 (1976), s. 431–448.
- FAINSOD, Merle: *How Russia is Ruled*. Cambridge, Massachusetts, Harvard University Press 1967.
- FLERON, Frederic J.: Soviet Area Studies and the Social Sciences: Some Methodological Problems in Communist Studies. In: *Soviet Studies*, roč. 19, č. 3 (1968), s. 313–339.
- FRIEDRICH, Carl J. – BRZEZINSKI, Zbigniew: *Totalitarian Dictatorship and Autocracy*. New York, Praeger 1966.
- FRIEDRICH, Carl J.: The Evolving Theory and Practice of Totalitarian Regimes. In: FRIEDRICH, Carl J. – CURTIS, Michael – BARBER, Barber R.: *Totalitarianism in Perspective: Three Views*. New York, Praeger 1969, s. 123–164.
- GALKIN, Aleksandr A. – ČERNJAJEV, Anatolij S. – ALTRICHTER, Helmut: *Michail Gorbatschow und die deutsche Frage: Sowjetische Dokumente 1986–1991*. München, Oldenbourg 2011.

- GENTILE, Emilio: *Fascism in Power: the Totalitarian Experiment*. In: LYTTELTON, Adrian: *Liberal and Fascist Italy 1990–1945*. Oxford, Oxford University Press 2000, s. 139–172.
- GIESEKE, Jens: *Stasi: tajná policie NDR v letech 1945–1990*. Praha, Ikar 2013.
- GLEASON, Abbott: *Totalitarianism: The Inner History of the Cold War*. New York, Oxford University Press 1995.
- GLAEßNER, Gert-Joachim: *Herrschaft durch Kader: Leitung der Gesellschaft und Kaderpolitik in der DDR am Beispiel des Staatsapparates*. Opladen, Westdeutscher Verlag 1977.
- GLAEßNER, Gert-Joachim. *Der schwierige Weg zur Demokratie: vom Ende der DDR zur deutschen Einheit*. Opladen, Westdeutscher Verlag 1991.
- GORBAČOV, Michail: *Přestavba a nové myšlení pro naši zemi a pro celý svět*. Praha, Svoboda 1987.
- GORBAČOV, Michail – MLYNÁŘ, Zdeněk: *Reformátoři nebývají šťastni. Dialog o „perestrojce“, Pražském jaru a socialismu*. Praha, Victoria Publishing 1995.
- GORBACHEV, Mikhail: *Memoirs*. London, Transworld Publishers 1997.
- GRIFFITHS, Franklyn: *A Tendency Analysis of Soviet Policy-Making*. In: SKILLING, Harold G. – GRIFFITHS, Franklyn: *Interest Groups in Soviet Politics*. Princeton, Princeton University Press 1971, s. 335–377.
- HAGER, Kurt: *Kontinuität und Veränderung*. Berlin, Dietz Verlag Berlin 1988.
- HAYEK, Friedrich A. von: *Cesta do otroctví*. Brno, Barrister & Principal 2008.
- HERTLE, Hans-Hermann: *Der Fall der Mauer: die unbeabsichtigte Selbstauflösung des SED-Staates*. 2., durchges. Aufl. Opladen, Westdeutscher Verlag 1999.
- HEYDEMANN, Günther: *Die Innenpolitik der DDR*. München, Oldenbourg 2003.
- HONECKER, Erich: *Poslední zpověď svědka nedávné historie: písemné poznámky ze žaláře a také zápisy a protokoly z osobního vlastnictví Ericha Honeckera o jeho rozhovorech a jednáních za oficiální návštěvy NSR v roce 1987*. Praha, ETC 1994.
- HOUGH, Jerry F.: *The Soviet Union and Social Science Theory*. Cambridge, Harvard University Press 1977.

- HOUGH, Jerry F.: *Soviet Leadership in Transition*. Washington, The Brookings Institution 1980.
- HOUGH, Jerry F.: The „Dark Forces“, the Totalitarian Model, and Soviet History. In: *Russian Review*, roč. 46, č. 4 (1987), s. 397–403.
- HOUGH, Jerry F.: *Russia and the West: Gorbachev and the Politics of Reform*. New York, Touchstone 1990.
- HOUGH, Jerry F.: *Democratization and Revolution in the USSR, 1985–1991*. Washington, The Brookings Institution 1997.
- HOUGH, Jerry F. – FAINSOD, Merle: *How the Soviet Union is Governed*. Cambridge, Massachusetts, Harvard University Press 1979.
- HRADECKÁ, Vladimíra – KOUDELKA, František: *Kádrová politika a nomenklatura KSČ 1969–1974*. Praha, ÚSD AV ČR 1998.
- HÜBL, Milan: *Cesty k moci*. Praha, Naše vojsko 1990.
- CHARVÁT, Jakub – ŠTEFEK, Martin: Kořeny československé volební reformy připravované v druhé polovině osmdesátých let dvacátého století. In: *Politologický časopis*, roč. 17, č. 1 (2010), s. 24–38.
- JÄNICKE, Martin: *Totalitäre Herrschaft: Anatomie eines politischen Begriffes*. Berlin, Duncker & Humblot 1971.
- JESSE, Eckhart: Die Parteien in der SBZ/DDR 1945–1989/90. In: STÖSS, Richard – NIEDERMAYER, Oskar – GABRIEL, Oscar W.: *Parteiendemokratie in Deutschland*. Bonn, Bundeszentrale für politische Bildung 1997, s. 84–105.
- JOHNSON, Chalmers: Comparing Communist Nations. In: JOHNSON, Chalmers (ed.): *Changes in Communist Systems*. Stanford, Stanford University Press 1970, s. 1–32.
- KANET, Roger E. (ed.): *The Behavioral Revolution and Communist Studies: Applications of Behaviorally Oriented Political Research on the Soviet Union and Eastern Europe*. New York, Free Press 1971.
- KAPLAN, Karel: *Aparát ÚV KSČ v letech 1948–1968: studie a dokumenty*. Praha, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR 1993.
- KAPLAN, Karel: *Kronika komunistického Československa: doba tání 1953–1956*. Brno, Barrister & Principal 2005.
- KASSOF, Allen: The Administred Society: Totalitarianism Without Terror. In: *World Politics*, roč. 16, č. 4 (1964), s. 558–575.
- KOKOŠKOVÁ, Zdeňka – KOKOŠKA, Stanislav: *Obroda – klub za socialistickou přestavbu: dokumenty*. Praha, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR 1996.

- KOUDELKA, František: Husákův pád: Dokumenty k oddělení funkcí prezidenta ČSSR a generálního tajemníka ÚV KSČ a k nástupu Miloše Jakeše do čela KSČ. In: *Soudobé dějiny*, roč. 8, č. 3 (2000), s. 473–525.
- KRAMER, Mark: The Demise of the Soviet Bloc. In: TISMANEANU, Vladimir – IACOB, Bogdan C.: *The End of the Beginning: The Revolutions of 1989 and the Resurgence of History*. Budapest, Central European University Press 2012, s. 171–255.
- KUNC, Jiří: *Stranické systémy v re/konstrukci: Belgie, Itálie, Španělsko, Československo, Česká republika*. Praha, Sociologické nakladatelství 2000.
- LENIN, Vladimir I. – HAVLÍČEK, František (ed.): *Co dělat?* 4. vyd. Praha, Svoboda 1972.
- LIKERT, Rensis: *New Patterns of Management*. New York, McGraw-Hill 1961.
- LINZ, Juan J.: *Totalitarian and Authoritarian Regimes*. London, Lynne Rienner Publishers, Inc. 2000.
- LIPSET, Seymour M. – BENCE, Gyorgy: Anticipation of the Failure of Communism. In: *Theory and Society*, roč. 23, č. 2 (1994), s. 169–210.
- LITTLE, Richard: Communist Studies in a Comparative Framework: Some Unorthodox Proposals. In: FLERON, Frederic J.: *Communist Studies and The Social Sciences: Essays on Methodology and Empirical Theory*. Chicago, Rand McNally & Company 1971, s. 94–115.
- LUDZ, Peter Ch.: *The Changing Party Elite in East Germany*. Cambridge, The MIT Pr. 1972.
- MALYCHA, Andreas – WINTERS, Peter J.: *Die SED: Geschichte einer deutschen Partei*. München, C. H. Beck 2009.
- MAŇÁK, Jiří: *Čistky v Komunistické straně Československa 1969–1970*. Praha, ÚSD 1997.
- MEYER, Alfred G.: *The Soviet Political System: An Interpretation*. New York, Random House 1965.
- MEYER, Alfred G.: Theories of Convergence. In: JOHNSON, Chalmers (ed.): *Changes in Communist Systems*. Stanford, Stanford University Press 1970, s. 313–341.
- MEYER, Alfred G.: A Comparative Study of Communist Political Systems. In: FLERON, Frederic J.: *Communist Studies and The Social Sciences: Essays on Methodology and Empirical Theory*. Chicago, Rand McNally & Company 1971, s. 188–198.

- MEYER, Gerd: *Sozialistische Systeme: Theorie- und Strukturanalyse: ein Studienbuch*. Opladen, Leske + Budrich 1979.
- MEYER, Gerd: *Die DDR-Machtelite in der Ära Honecker*. Tübingen, Francke 1991.
- MLYNÁŘ, Zdeněk: *Stát a člověk*. Praha, Svobodné slovo 1964.
- MLYNÁŘ, Zdeněk: *Problémy politického systému: texty o roce 1968, normalizaci a současné reformě v SSSR*. Köln, Index 1987.
- MLYNÁŘ, Zdeněk: *Krise v sovětských systémech od Stalina ke Gorbačovovi*. Praha, Prospektum 1991.
- MUNCK, Gerardo L. – SNYDER, Richard: *Passion, Craft, and Method in Comparative Politics*. Baltimore, Johns Hopkins University Press 2007.
- NOVÁK, Miroslav: *Mezi demokracií a totalitarismem: Aronova politická sociologie industriálních společností 20. století*. Brno, Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav 2008.
- O přestavbě a kádrové politice: materiály z plenárního zasedání ÚV KSSS 27. a 28. ledna 1987*. Praha, Svoboda 1987.
- O'DONNELL, Guillermo – SCHMITTER, Philippe C.: *Transitions from authoritarian rule*. Baltimore, Johns Hopkins University Press 1986.
- OLDENBURG, Fred: *Das Dreieck Moskau – Ost-Berlin – Bonn 1975–1989*. In: *Berichte des Bundesinstituts für ostwissenschaftliche und internationale Studien*, č. 54 (1994).
- OTÁHAL, Milan: *Normalizace 1969–1989: Příspěvek ke stavu bádání*. Praha, ÚSD 2002.
- PLATO, Alexander von: *Die Vereinigung Deutschlands – ein weltpolitisches Machtspiel*. 2. vyd. Bonn, Bundeszentrale für politische Bildung 2003.
- Plenární zasedání Ústředního výboru KSSS: svolání řádného 27. sjezdu KSSS. Projev generálního tajemníka ÚV KSSS M. S. Gorbačova na Plenárním zasedání ÚV KSSS 23. dubna 1985*. Praha, Svoboda 1985.
- PLEVZA, Viliam: *Vzostupy a pády. Gustáv Husák prehovoril*. Bratislava, Tatrapress 1991.
- POPPER, Karl R.: *Bída historicismu*. Praha, ISE 1994.
- POPPER, Karl R.: *Otevřená společnost a její nepřátelé*. Praha, ISE 1994.
- PREČAN, Vilém: *Svědectví o rozpadu „socialistického společenství“*. Ukázky z memoárů Michaila Gorbačova, Vadima Medveděva a Valerie Musatova. In: *Soudobé dějiny*, roč. 5, č. 4 (1998), s. 509–554.
- PRZYBYLSKI, Peter: *Tatort Politbüro: Die Akte Honecker*. Berlin, Rowohlt 1991.

- PULLMANN, Michal: *Konec experimentu: přestavba a pád komunismu v Československu*. Praha, Scriptorium 2011.
- RAUSCH, Hans – STAMMEN, Theo (eds.): *DDR: Das politische, wirtschaftliche und soziale System*. 2. vyd. München, Verlag C. H. Beck 1974.
- ROSS, Corey: *The East German Dictatorship: Problems and Perspectives in the Interpretation of the GDR*. London, Arnold 2002.
- Rudá nomenklatura: Kádrový pořádek ústředního výboru Komunistické strany Československa z května 1984*. Praha, GMA 91 1992.
- SAXONBERG, Steven: *The Fall: A Comparative Study of the End of Communism in Czechoslovakia, East Germany, Hungary and Poland*. Amsterdam, Harwood 2001.
- SCHABOWSKI, Günter: *Das Politbüro: Ende eines Mythos*. Hamburg, Rowohlt 1990.
- SCHROEDER, Klaus – ALISCH, Steffen: *Der SED-Staat: Partei, Staat und Gesellschaft 1949–1990*. München, Hanser 1998.
- SCHWARZ, Wolfgang: *Brüderlich entzweit: die Beziehungen zwischen der DDR und der ČSSR, 1961–1968*. München, Oldenbourg 2004.
- SKILLING, Harold, G.: Soviet and Communist Politics: A Comparative Approach. In: *The Journal of Politics*, roč. 22, č. 2 (1960), s. 300–313.
- SKILLING, Harold G.: Soviet and American Politics: The Dialectic of Opposites. In: *The Canadian Journal of Economics and Political Science*, roč. 31, č. 2 (1965), s. 273–280.
- SKILLING, Harold G.: Interest Groups and Communist Politics. In: *World Politics*, roč. 18, č. 3 (1966), s. 435–451.
- SKILLING, Harold G.: *The Governments of Communist East Europe*. New York, Crowell 1966.
- SKILLING, Harold G.: *Československo – můj druhý domov. Paměti Kanadana*. Praha, Prostor 2001.
- SKILLING, Harold G.: Interest Groups and Communist Politics Revisited. In: *World Politics*, roč. 36, č. 1 (1983), s. 1–27.
- SKILLING, Harold G.: Group Conflict and Political Change. In: JOHNSON, Chalmers (ed.): *Changes in Communist Systems*. Stanford, Stanford University Press 1970, s. 215–234.
- SKILLING, Harold G.: Groups in Soviet Politics: Some Hypotheses. In: SKILLING, Harold G. – GRIFFITHS, Franklyn: *Interest Groups in Soviet Politics*. Princeton, Princeton University Press 1971, s. 19–45.

- STARITZ, Dietrich: *Geschichte der DDR*. Frankfurt am Main, Suhrkamp 1996.
- STEPAN, Gerd-Rüdiger: Deutsch-deutsche Beziehungen vor dem Hintergrund von ‚Glasnost‘ und ‚Perestroika‘ (1982–1990). In: PFEIL, Ulrich: *Die DDR und der Westen: transnationale Beziehungen 1949–1989*. Berlin, Links 2001, s. 117–134.
- ŠTEFEK, Martin: Komunistická strana Československa a proces přestavby v letech 1985–1989. In: KOČIAN, Jiří – PAŽOUT, Jaroslav – RÁKOSNÍK, Jakub: *Bolševismus, komunismus a radikální socialismus v Československu: Svazek VII*. Praha, ÚSD AV ČR a Dokořán 2010, s. 92–138.
- ŠTROUGAL, Lubomír: *Paměti a úvahy*. Praha, Epocha 2009.
- ŠTROUGAL, Lubomír: *Ještě pár odpovědí*. Praha, Epocha 2011.
- ŠULC, Zdislav: *Stručné dějiny ekonomických reforem v Československu (České republice) 1945–1995*. Brno, Doplněk 1998.
- TALMON, Jacob: *O původu totalitní demokracie: politická teorie za Francouzské revoluce a po ní*. Praha, Sociologické nakladatelství 1998.
- TUREK, Otakar: *Podíl ekonomiky na pádu komunismu v Československu*. Praha, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR 1995.
- TŮMA, Oldřich: Poslední léta komunistického režimu v Československu ve zprávách velvyslance NDR v Praze (1987–1989). In: *Soudobé dějiny*, roč. 3, č. 2–3 (1996), s. 350–380.
- TŮMA, Oldřich: Poznámka k typologii komunistických režimů. In: *Soudobé dějiny*, roč. 4, č. 3–4 (1997), s. 534–537.
- Ulbrichts Grundgesetz: die sozialistische Verfassung der DDR: mit einem einleitenden Kommentar von Dietrich Müller-Römer*. 7. vyd. Köln, Wissenschaft und Politik 1968.
- VILÍMEK, Tomáš: *Solidarita napříč hranicemi: opozice v ČSSR a NDR po roce 1968*. Praha, Vyšehrad 2010.
- VILÍMEK, Tomáš: KSČ a SED – vzájemné vztahy a kontakty v letech 1969 až 1989. In: KOČIAN, Jiří – PAŽOUT, Jaroslav – RÁKOSNÍK, Jakub: *Bolševismus, komunismus a radikální socialismus v Československu: Svazek VIII*. Praha, ÚSD AV ČR a Dokořán 2011, s. 208–248.
- VODIČKA, Karel – CABADA, Ladislav: *Politický systém České republiky: Historie a současnost*. Praha, Portál 2003.
- VOLLNHANS, Clemens: Pojem totalitarismu v proměnách dvacátého století. In: *Soudobé dějiny*, roč. 17, č. 4 (2009), s. 625–639.

- VYKOUKAL, Jiří – LITERA, Bohuslav – TEJCHMAN, Miroslav: *Východ: vznik, vývoj a rozpad sovětského bloku 1944–1989*. Praha, Libri 2000.
- WEBER, Hermann: *Die DDR 1945–1990*. 2. vyd. München, R. Oldenbourg Verlag 1993.
- WOLLE, Stefan: „A čím jsme, tím jsme díky ní“: SED v každodenním životě NDR. In: *Soudobé dějiny*, roč. 7, č. 1–2 (2000), s. 154–171.
- XVII. sjezd Komunistické strany Československa 24. – 28. března 1986*. Praha, Svoboda 1986.
- XXVII. sjezd Komunistické strany Sovětského svazu 25. února – 6. března 1986: Dokumenty a materiály*. Praha, Svoboda 1986.
- ZNOJ, Milan – KOUBEK, Jiří: Totalitarismus a posttotalitarismus v Čechách. In: *Soudobé dějiny*, roč. 17, č. 4 (2009), s. 722–733.
- Zpráva o Devatenácté: 19. všesvazová konference KSSS 28. 6. – 1. 7. 1988*. Praha, Svoboda 1988.

Periodika

Die Presse

Lidové noviny

Neues Deutschland

Rudé právo